

Vår saksbehandler: Ragnhild Skarholt Bølviken
Direkte tlf: 23 30 27 10
E-post: rsk@udir.no

Vår
dato:06.11.14
Vår referanse:
2014/16

Deres
dato:
Deres
referanse:

Referat rådsmøte 22. oktober 2014 / FRNA

Tid: Onsdag 22. oktober kl. 10.00 – 15.00

Sted: Utdanningsdirektoratet, Schweigaardsgate 15 b, Oslo.
Møterom 10, 1. etg

Tilstede:	Forfall:
Arvid Eikeland, leder	Trine-Merethe Paulsen, nestleder 2
Petter Nilsen, nestleder 1	Astrid Mikalsen (fødselspermisjon)
Robert Skarpnes (vara Astrid Mikalsen)	
Bodil Onsaker Berg	
Inger Anita Smuk	
Kai Raundalen (deltok etter lunsj)	
Randi Eikevik	
Habiba Elisabeth Stray	
Daniela Dobbert	
Solveig Skogs	
Kim Unstad	
Knut-Erik Svendsen	
Solfrid Marthiniussen	
Ragnhild Skarholt Bølviken, rådssekretær	

DAGSORDEN

1.4.14 Konstituering/endringer i rådssammensetningen

I tråd med protokollen på det konstituerende møtet i FRNA i september 2012, var det lagt opp til et lederbytte på dette rådsmøtet. På AU-møtet 17. september ble det gjort følgende vedtak:

AU innstiller på at Arvid Eikeland går over som leder i FRNA, og at Petter Nilsen overtar plassen som 1. nestleder.

Det ble også orientert om noen øvrige endringer i rådet:

- SL har overtatt MEFs plass i FRNA denne høsten. SLs representant er Solfrid Marthiniussen.
- Astrid Mikalsen har gått ut i fødselspermisjon, og vil være i permisjon i ca et år. Robert Skarpnes (vara) tar hennes plass i denne perioden.
- Hanna Kvamsås har tatt over som vara for Daniela Dobbert. Byttet skyldes endringer i Fagforbundets organisasjon.

Fordi Solfrid Marthiniussen er ny i rådet, ble det tatt en presentasjonsrunde.

Vedtak:

FRNA støtter AUs vedtak fra møtet 17. september. Dette betyr at Arvid Eikeland tar over som leder i FRNA og Petter Nilsen overtar som 1. nestleder. Trine-Merethe Paulsen fortsetter som 2. nestleder. Endringen gjelder for resten av oppnevningsperioden.

Øvrige endringer i rådssammensetningen tas til orientering.

2.4.14 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Enkelte av orienteringssakene knytter seg til andre saker på agendaen. Disse sakene ble derfor flyttet ned på agendaen.

Vedtak:

Godkjent.

3.4.14 Godkjenning av referater**Godkjenning av referat fra rådsmøte 6. juni 2014****Vedtak:**

Godkjent

Godkjenning av oppsummering studietur til København og Malmö 4.-6. juni 2014**Vedtak:**

Oppsummeringen tas til orientering.

4.4.14 Orienteringssaker**Arena for kvalitet i fagopplæringen – Tromsø, 11.-12. september 2014**

Overordnet tema for konferansen var relevant kompetanse for arbeidslivet. Det ble blant annet gitt presentasjoner om Samfunnskontrakten og rekruttering i sjømatnæringen (v/Marit Bærøe, FHL). FRNA var godt representert på konferansen, og det var enighet blant de som deltok om at konferansen var vellykket. Blant annet ble det kommentert at det var et velvalgt tema, positiv stemning, og at det var bra at de samiske fagene fikk vise seg frem.

Nettverksmøte om utprøvingen av vekslingsmodeller – Kuben vgs, Oslo, 13.-14. oktober 2014.

Habiba Stray deltok på deler av dag 1, mens Bodil Onsaker Berg deltok begge dager. Bodil ga en kort orientering om samlingen.

Det er mange ulike varianter av vekslingsmodeller. Ikke alle som deltar i utprøvingen har unntak fra opplæringsloven. Målet med utprøvingen er at flere skal gjennomføre fag- og yrkesopplæringen. Et spørsmål som kom opp er hvordan man skal sluttvurdere elevene. Det ble gitt et eksempel fra Bjørklangen vgs hvor det blir brukt digitale løsninger for å dokumentere opplæringen. Tana vgs deltar i utprøvingen med hestefaget. Her er skolen en egen lærebedrift.

Det ble kommentert fra et rådsmedlem at det er vanskelig å måle effekten av vekslings. Dette til tross, kan det se ut til at vekslings skaper mer motiverte elever.

Møte mellom AU FRNA og Landbruks- og matdepartementet (LMD) – 24. september

Petter Nilsen ga en kort orientering fra møtet. En oppsummering fra møtet lå vedlagt innkallingen til rådsmøtet.

Møtet tok blant annet for seg følgende tema: evalueringen av landbruksutdanningen, dimensjonering, rekruttering og hest- og hovslagerfaget. Både AU FRNA og LMD mente det var et nyttig møte, og det ble avtalt at det i tiden fremover skal avholdes halvårlige møter mellom rådet og LMD. Når det gjelder FRNAs forespørsel om å møte statsråden, avvendes dette inntil videre.

Det ble kommentert at det er flott at departementet tar tak i dette, og at det er en styrke å koble på et fagdepartement. Rådet bør også vurdere å gjøre det samme på «blå side». Videre ble det kommentert at også reindrift er en del av LMDs ansvarsområde. Det ble enighet om at rendriftsfaget tas opp som sak på neste møte.

Nasjonal Digital LæringsArena (NDLA) – workshop 23. oktober 2014

Arvid Eikeland deltar på workshopen for FRNA, men også Knut-Erik Svendsen og Solveig Skogs skal delta. Det vil bli gitt en orientering på neste rådsmøte.

Skolering om yrkesretting 2. desember 2014

Trine-Merethe Paulsen skal holde et innlegg på skoleringen.

Kim Unstad deltok på forrige FYR-konferanse, og orienterte om dette. Udir har tatt over FYR-satsingen, og arrangerer en stor kursrekke, hvor både fellesfaglærere og programfaglærere er med.

Kim vil også orientere Trine i forkant av skoleringen. Trine vil oppfordres til å orientere FRNA på neste rådsmøte.

Læreplangruppa Vg3 Skogfag

Petter Nilsen orienterte først om prosessen rundt anbefaling og nedsettelse av læreplangruppa Vg3 Skogfaget. Det har vært en litt vanskelig prosess, med en del fram og tilbake med direktoratet. Etter mye om og men er læreplangruppa nå satt, på bakgrunn av anbefalinger fra FRNA. Læreplangruppa består av fire personer, hvorav Solfrid Marthiniussen i FRNA er en av disse.

Læreplangruppa hadde 13. oktober oppstartsmøte for arbeidet. Solfrid orienterte kort om dette. Direktoratet ga først en god innføring. Deretter satte gruppa i gang arbeidet. Alle skolene som har skogfag har blitt invitert til et møte med læreplangruppa for å diskutere læreplanen. Så langt ser det ut til at læreplanen vil spisses inn mot skogsoperatørfaget. For øvrig er det en del i læreplanen for Vg3 som kanskje må over i Vg2-læreplanen.

Orienteringer fra sekretæren:

- Nettsiden for faglige råd www.fagligerad.no er aktiv, men under utvikling. Rådet vil holdes oppdatert
- Reiseregninger, hotell og fly
  - Fly og hotell skal bestilles hos Berg-Hansen. Husk å oppgi koden: 1760rsk
  - Dere finner informasjon om og skjema for reiseregninger her: [http://www.udir.no/Stottemeny/Om-direktoratet/Informasjon-om-honorar-og-reiseregninger-/](http://www.udir.no/Stottemeny/Om-direktoratet/Informasjon-om-honorar-og-reiseregninger/)
  - Husk at dette går over statens regning – reis så rimelig som mulig innenfor rimelighetens grenser. Bestill reisen i god tid!
- Utdanningsdirektoratet har fattet vedtak om å ikke opprette kryssløp fra Vg1 teknikk og industriell produksjon og Vg1 elektrofag til Vg2 akvakultur.

Vedtak:

Informasjon tas til orientering.

5.4.14 Høringer og bestillinger til FRNA

5.4.14a Anmodning om uttalelse – søknad om ny privatskole

Real- og yrkesfagsgymnaset AS søker om godkjenning av en ny videregående skole. Deriblant søker skolen om godkjenning av Vg1 Naturbruk og Vg2 Landbruk- og gartnernæring innen Utdanningsprogram for Naturbruk, for inntil 30 elever. Utdanningsdirektoratet ber derfor Faglig råd for Naturbruk om å uttale seg om denne delen av saken.

AU diskutert søknaden på AU-møte 17. september, og det ble gjort følgende vedtak:

AU kan ikke se å ha fått tilstrekkelig informasjon til å vurdere hvorvidt skolen har et pedagogisk tilbud som er nyskapende og som skiller seg fra offentlige tilbud. For at saken skal kunne behandles på kommende rådsmøte ber AU om ytterligere informasjon. Rådssekretæren ber juridisk avdeling i direktoratet om en utsettelse, slik at saken kan tas opp på rådsmøtet i FRNA 22. oktober.

Søknaden ble diskutert på rådsmøtet. Rådet vurderer søknaden som mangelfull og for dårlig dokumentert, og støtter derfor vedtaket fra AU-møtet 17. september 2014.

Vedtak:

Faglig råd for naturbruk (FRNA) kan ikke se å ha fått tilstrekkelig informasjon til å vurdere hvorvidt skolen har et pedagogisk tilbud eller en organisering av undervisningen som er nyskapende/skiller seg fra allerede eksisterende tilbud. Ut ifra de opplysninger FRNA har tilgang til, kan rådet ikke anbefale søknaden.

5.4.14b Høring om omgjøring av utdanningsprogram for medier og kommunikasjon

Utdanningsdirektoratet har to alternative forslag til ny struktur og fag- og timefordeling i medier og kommunikasjon på høring:

<http://www.udir.no/Regelverk/Horinger/Saker-ute-pa-horing/Horing-om-omgjoring-av-utdanningsprogram-for-medier-og-kommunikasjon-1/>

Høringen er åpen for alle, og høringsfristen er 31. oktober 2014.

Saken var oppe på AU-møtet 17. september, hvor AU gjorde følgende vedtak: «AU foreslår at rådet ikke uttaler seg i saken».

Vedtak:

FRNA støtter vedtaket fra AU-møtet 17. september 2014.

5.4.14c Oppdrag til de faglige rådene – vurdere overgang fra studieforbereende til yrkesfaglig utdanningsprogram

I Meld. St. 20 (2012-13) *På rett vei* ønsker Kunnskapsdepartementet å samle erfaringer med overganger fra studieforbereende til yrkesfaglige utdanningsprogrammer og videre vurdere å legge denne muligheten inn i tilbudsstrukturen.

Som et ledd i denne oppfølgingen ønsker direktoratet at de faglige rådene vurderer *overgang fra studieforbereende til yrkesfaglig utdanningsprogram*, og kommer med innspill til dette. Avdeling for læreplanutvikling deltar gjerne på et rådsmøte dersom rådene ønsker det. Frist for tilbakemelding til Utdanningsdirektoratet er 20. desember 2014.

Det ble en del diskusjon om høringen. Under er noen av punktene som kom opp under møtet:

- Litt motsatt problemstilling enn det man tidligere har diskutert
- Problemet er større for de som har gått hele veien feil
- Flere i rådet var skeptiske:
  - Må ikke glemme grunnene til at rådet har vært skeptiske til kryssløp
  - Må undervurdere eget Vg1. Passe på så utdanningen ikke degraderes.
  - Det er ingen krise å gå et ekstra år.
  - Det er allerede vanskelig med de som har gått «grønn» Vg1 og vil over på «blå fag»
- Flere rådsmedlemmer synes dette er en god idé, men er usikre på den praktiske gjennomføringen
  - Vil kanskje ivareta elevene bedre – eks hjelpe de barna som har blitt pressa til å gå studiespesialisering av foreldre og/eller rådgivere
  - Yrkesfagene sliter - kanskje er det behov for å tenke utradisjonelt? Det som er viktig er å få flere ut i yrkeslivet – hvis dette kan bidra til det, må det vurderes – rekruttering er viktig – prøve å finne løsninger
- Det som er viktig er gode rådgivere – kanskje bør også rådgivere hospitere?
- Viktig å ikke være redd for å prøve noe nytt

Vedtak:

Det nedsettes en arbeidsgruppe bestående av Kim Unstad, Habiba Stray, Solfrid Marthiniussen og Knut-Erik Svendsen. Kim leder gruppa. Gruppa skal selv vurdere om det er behov for å invitere læreplanavdelingen i direktoratet til neste rådsmøte. Gruppa skal komme opp med noen forslag til neste rådsmøte, som sendes til sekretæren innen 19. november.

5.4.14d Oppdrag til faglige råd - splitting Vg2

Som et ledd i behandlingen av Meld. St 20 *På rett vei*, ønsker direktoratet tilbakemelding fra de faglige rådene om fordypningsmuligheter i de respektive utdanningsprogrammene, spesielt splitting av felles programfag på Vg2. Frist: 15. desember 2014. Avdeling for læreplanutvikling har tilbudt seg å møte de faglige rådene som har behov for å drøfte saken nærmere med direktoratet.

For øvrig ble det avholdt et arbeidsseminar om fordypningsmuligheter for de faglige rådene 19. august 2014.

Rådet har lenge fått innspill om at det bør innføres valgfrie programfag på Vg2 landbruk og gartnærnering. Dette innebærer en fordypning mot hhv landbruk eller gartnærnering på Vg2. I forsøket med 2+2-modell for agronom og gartner er dette en del av læreplanen. Flere i rådet kommenterte at dette bør gjelde uavhengig av om agronom og gartner følger et 3-årig skoleløp eller en 2+2-modell, og at man ikke kan vente til evalueringen av forsøket med å innføre dette generelt.

FRNA må vurdere om valgfrie programfag/splitting/fordypning også er aktuelt for andre fag.

Vedtak:

Saken settes opp på neste rådsmøte, og avdeling for læreplan inviteres til møtet.

5.4.14e Høring – Prosjekt til fordypning Vg1 og Vg2

Utdanningsdirektoratet har sendt på høring forslag til endringer i forskrift som regulerer prosjekt til fordypning for videregående trinn 1 og 2, yrkesfaglige utdanningsprogram. Høringsfristen er 12. desember 2014. Prosjekt til fordypning er et sentralt fag i yrkesfaglige utdanningsprogram og sekretariatet oppfordrer de faglige rådene til å avgi høringsuttalelse.

Dere finner høringsdokumentene her:

<http://www.udir.no/Regelverk/Horinger/Saker-ute-pa-horing/Horing---Forslag-til-endring-i-prosjekt-til-fordypning-for-videregaende-trinn-1-og-2-yrkesfaglige-utdanningsprogram/>

Det ble noe diskusjon av saken på møtet. Her er noen av innspillene:

- Bedriftsutplassering det viktigste i PTF – viktig for å gjøre elevene klare til læretiden – forundret over at man fortsatt bruker begrepet *bør*
- Skal man kunne bruke det på andre (relevante) programområder? Det er viktig å ikke ta bort muligheten til lokal variasjon, eksempelvis en lokal læreplan for reiseliv.
- Trengte man endring i læreplanen? Intensjonen har ligget der hele veien. Ser ikke de helt store endringene med dette forslaget.
- Det har vært en del snakk om vurderingen i faget – også kompetansemålene gjør det vanskelig (kun fagprøven er et endelig mål) – det burde gå an å lage et vurderingssystem – elektronisk dokumentering en løsning?
- Et system for gjennomgående dokumentasjon vil lette dokumentasjonen i PTF
- Vil det gjøre noen forskjell å endre navn på faget?
- Det var bred enighet om at rådet bør nedsette en gruppe som kan se nærmere på saken

Vedtak:

Bodil og Solveig ser nærmere på saken til neste rådsmøte. Frist for å sende saksdokumenter til sekretæren er 19. november.

6.4.14 Arbeidsgruppe som skal se nærmere på behov for læreplanendringer i akvakulturfaget

På rådsmøtet 6. juni 2014 (sak 4.3.14) ble det vedtatt at det skulle nedsettes en arbeidsgruppe som skulle se nærmere på behov for læreplanendringer i akvakulturfaget. Gruppen består av Knut-Erik Svendsen, Trine-Merethe Paulsen og Terje Bolstad. Kim Unstad og Robert Skarpnes involveres ved behov.

På AU-møte 17. september gjorde AU tre vedtak i tilknytning til saken:

- At arbeidsgruppa også skal orientere om Meld St. 22 (2012-2013). *Verdens fremste sjømatnasjon* http://www.regjeringen.no/nb/dep/nfd/dok/regpubl/stmeld/2012-2013/meld-st-22-20122013.html?regj_oss=1&id=718631
- AU foreslår at gruppa som ser på læreplanen skal få et utvidet mandat til også å se på tilbudsstrukturen
- AU foreslår at også Eikevik kobles inn i arbeidsgruppa

Arbeidsgruppa har sitt første møte 23. oktober. Saken ble ikke diskutert på rådsmøtet.

Vedtak:

Saken settes opp på neste rådsmøte. Randi Eikevik holdes oppdatert på hva gruppa kommer fram til på møtet 23. oktober, og deltar eventuelt på senere møter.

7.4.14 Forsøket med 2+2-modell for agronom og gartner

Utdanningsdirektoratet v/Anita Solheim og Ragnhild S. Bølviken holdt en presentasjon om forsøket. Hensikten med presentasjonen var å orientere om status i forsøket, men det ble også gitt noe informasjon om prosessen fram til nå, for å sikre at alle hadde samme informasjon om forsøket.

Følgende fylkeskommuner deltar i forsøket: Buskerud, Finnmark, Nordland, Oslo og Vestfold. Totalt er det åtte skoler med i forsøket, deriblant to privatskoler. Det er ca 87 elever med i forsøket.

Før sommerferien gjorde direktoratet noen avklaringer med Kunnskapsdepartementet:

- Forsøket utvides med to år
- Forsøket skal kun omfatte 2+2-modeller
- Fylkeskommunene velger selv om de vil tilby både forsøksordningen og ordinære opplæringsløp i forsøksperioden, men oppfordres til å kjøpe plasser i det ordinære 3-årige skoleløpet i andre fylker dersom det er behov for det

Fremdrift i forsøket:

- Oppstart skoleåret 2014/2015
- Fylkeskommunene skal årlig rapportere om fremdrift – første rapportering tentativt januar/februar 2015
- Det skal arrangeres evalueringssamlinger basert på rapportene
- Det er ikke avklart hvilket miljø som vil evaluere forsøket
- Direktoratet ønsker, og er helt avhengig av, en god dialog med FRNA videre i forsøket!

Det kom også kommentarer og spørsmål fra rådet undervis og etter presentasjonen:

- Hvem har ansvar fra elever fra andre fylker som går på en privatskole? Angiverfylket?
- Kodene i forsøket er misvisende
- Neste fylkesbesøk bør legges til et av forsøksfylkene

Pp-presentasjonen og vedtakene i forsøket ligger vedlagt i eposten.

Vedtak:

Det er viktig at FRNA holdes orientert om forsøket. Saken settes på dagsorden for neste AU-møte, hvor en videre strategi må legges.

8.4.14 Sonderingskonferanse om smådyr/dyrehold

FRNA planlegger en sonderingskonferanse om smådyr/dyrehold. Det er nedsatt en arbeidsgruppe for konferansen bestående av Bodil Onsaker Berg, Solveig Skogs og Trine-Merethe Paulsen, med mandat om å komme med forslag til tidspunkt for konferansen, hvilke miljøer som bør inviteres, samt innhold og avgrensning av tema.

Vedlagt innkallingen var en skisse med ideer for konferansen, samt en oversikt over potensielle aktører/personer som bør inviteres. Solveig og Bodil orienterte om hva arbeidsgruppa har tenkt så langt.

- Målet for konferansen er
  - 1) Kartlegge interessenter og arbeidsmarked med tanke på et eller flere fagbrev innenfor feltet
  - 2) Frambringe momenter til innhold/kompetansekrav/bruksområde for en slik kompetanse
  - 3) Avklare om det finnes tariffparter som ønsker/kan/vil ta saken videre til en søknad.
- Forslag til tidspunkt for konferansen: uke 10, mars 2015.
- Arbeidsgruppen foreslår at konferansen fokuserer på smådyr, og ikke inkluderer hest- og hovslager som tidligere diskutert
- Bør skadedyr inkluderes? I så fall ikke sikkert de vil havne i samme programområde
- Arbeidsgruppen har hatt noe kontakt med Stend vgs. De anbefaler rådet å ikke gå ut for bredt.
- Rådet må huske at det er næringslivet som skal drive frem et evt. nytt fag

Flere i rådet ytret at de ikke ønsker å holde skadedyr og hest- og hovslager utenfor konferansen. Når det gjelder smådyr bør rådet imidlertid gå ut bredt. Eks, bør også de som jobber på ventestasjonen før slakting av dyr inkluderes?

Vedtak:

Sekretæren undersøker om FRNA kan arrangere to konferanser i 2015. Arbeidsgruppen jobber videre med konferansen og lager forslag til et mer detaljert program. Rådet oppfordres til å sende forslag til andre kontakter og organisasjoner (ildsjeler) som kan inviteres. Når program er klart sender sekretæren ut invitasjon/program.

9.4.14 Meldt St. 20 På rett vei

Det ble ikke tid til å diskutere oppfølgingen av meldingen på rådsmøtet.

Vedtak:

Saken settes på agendaen på rådsmøtet 27.-28.november 2014.

10.4.14 Gjennomgang av tilbudsstrukturen (oppdragsbrev 11-14)

Det ble ikke tid til å diskutere saken på rådsmøtet.

Vedtak:

Saken settes på agendaen på rådsmøtet 27.-28.november 2014.

11.4.14 Byggdrifterfaget

Det ble ikke tid til å diskutere saken på rådsmøtet.

Vedtak:

Saken settes på agendaen på rådsmøtet 27.-28.november 2014.

12.4.14 Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.